Samling af Afgørelser

DOMSTOLENS DOM (Femte Afdeling)

1. august 2025*

»Præjudiciel forelæggelse – toldunion – godtgørelse af eller fritagelse for import- eller eksportafgifter – forordning (EØF) nr. 1430/79 – toldafgifter opkrævet i strid med EU-retten – artikel 2, stk. 2, tredje afsnit – betingelser for godtgørelse ex officio – konstatering af, at de nævnte afgifter er blevet opkrævet uretmæssigt, inden tre år fra den dato, på hvilken disse blev bogført – konstatering, som indebærer, at de nationale toldmyndigheder har kendskab til de pågældende erhvervsdrivendes identitet og til det beløb, der skal tilbagebetales til hver af dem – disse myndigheders forpligtelse til at træffe de nødvendige og passende foranstaltninger med henblik på at indhente de oplysninger, der er nødvendige for at foretage en sådan godtgørelse«

I sag C-206/24,

angående en anmodning om præjudiciel afgørelse i henhold til artikel 267 TEUF, indgivet af Cour de cassation (kassationsdomstol, Frankrig) ved afgørelse af 13. marts 2024, indgået til Domstolen den 14. marts 2024, i sagen

YX,

Logística i Gestió Caves Andorranes i Vidal SA

mod

Ministre de l'Économie, des Finances et de la Relance,

Directeur général des douanes et droits indirects,

har

DOMSTOLEN (Femte Afdeling),

sammensat af afdelingsformanden, M.L. Arastey Sahún (refererende dommer), samt dommerne D. Gratsias, E. Regan, J. Passer og B. Smulders,

generaladvokat: R. Norkus,

justitssekretær: A. Calot Escobar,

på grundlag af den skriftlige forhandling,

* Processprog: fransk.

efter at der er afgivet indlæg af:

– den franske regering ved P. Chansou og B. Travard, som befuldmægtigede,

– Europa-Kommissionen ved A. Demeneix og B. Eggers, som befuldmægtigede,

og efter at generaladvokaten har fremsat forslag til afgørelse i retsmødet den 6. marts 2025,

afsagt følgende

Dom

1 Anmodningen om præjudiciel afgørelse vedrører fortolkningen af artikel 2, stk. 2, i Rådets forordning (EØF) nr. 1430/79 af 2. juli 1979 om godtgørelse af eller fritagelse for import- eller eksportafgifter (EFT 1979, L 175, s. 1), som ændret ved Rådets forordning (EØF) nr. 3069/86 af 7. oktober 1986 (EFT 1986, L 286, s. 1) (herefter »forordning nr. 1430/79«), og af artikel 236, stk. 2, tredje afsnit, i Rådets forordning (EØF) nr. 2913/92 af 12. oktober 1992 om indførelse af en EF-toldkodeks (EFT 1992, L 302, s. 1, herefter »EF-toldkodeksen«).

2 Anmodningen er blevet indgivet i forbindelse med en tvist mellem på den ene side YX og det andorranske selskab Logística i Gestió Caves Andorranes i Vidal SA (herefter »Caves Andorranes«) og på den anden side ministre de l'Économie, des Finances et de la Relance (minister for økonomi, finanser og genopretning, Frankrig) og directeur général des douanes et droits indirects (generaldirektøren for told og indirekte afgifter, Frankrig) vedrørende godtgørelse af egen drift af toldafgifter, som er blevet opkrævet uretmæssigt i forbindelse med indførsler af varer, der hidrørte fra tredjelande, og som var bestemt til Andorra.

Retsforskrifter

Forordning nr. 1430/79

3 Artikel 1 i forordning nr. 1430/79 bestemte:

»1. Denne forordning fastsætter, på hvilke betingelser de kompetente myndigheder indrømmer godtgørelse af eller fritagelse for import- eller eksportafgifter.

2. I denne forordning forstås ved:

[...]

e) bogføring: den administrative handling, ved hvilken det beløb for import- eller eksportafgifter, der skal opkræves af de kompetente myndigheder, er blevet behørigt opgjort[…]

[...]«

4 Forordningens artikel 2 fastsatte:

»1. Godtgørelse af eller fritagelse for importafgifter ydes, såfremt det over for de kompetente myndigheder godtgøres, at det bogførte afgiftsbeløb:

– vedrører varer, for hvilke der ikke foreligger toldskyld, eller for hvilke toldskylden er bortfaldet på anden måde end ved erlæggelse af beløbet eller ved forældelse[…]

– af en eller anden årsag er højere end det beløb, som i henhold til lovgivningen skulle opkræves.

2. Godtgørelse af eller fritagelse for importafgifter af en af de i stk. 1 nævnte grunde ydes, såfremt der fremsættes anmodning herom over for det pågældende toldsted inden tre år fra den dato, på hvilken de pågældende afgiftsbeløb er bogført af den opkrævende myndighed.

Denne frist kan ikke forlænges, medmindre den berettigede fremlægger bevis for, at han på grund af hændeligt uheld eller force majeure har været forhindret i at fremsende sin ansøgning inden fristens udløb.

De kompetente myndigheder yder ex officio godtgørelse eller fritagelse, såfremt de selv inden for denne frist konstaterer, at et af de i stk. 1 beskrevne tilfælde foreligger.«

5 Den nævnte forordnings artikel 15, stk. 1, havde følgende ordlyd:

»Godtgørelsen af eller fritagelsen for import- eller eksportafgifter ydes kun til selve den person, som har erlagt eller skal erlægge disse afgifter, eller til personer, der er indtrådt i dennes rettigheder og pligter.«

6 Forordning nr. 1430/79 blev ophævet ved EF-toldkodeksens artikel 251.

EF-toldkodeksen

7 EF-toldkodeksens artikel 236 bestemte:

»1. Godtgørelse af import- eller eksportafgifter ydes, hvis det godtgøres, at det pågældende beløb på betalingstidspunktet ikke var skyldigt efter lovgivningen, eller at beløbet er blevet bogført i strid med artikel 220, stk. 2.

Fritagelse for import- eller eksportafgifter ydes, hvis det godtgøres, at det pågældende beløb på bogføringstidspunktet ikke var skyldigt efter lovgivningen, eller at beløbet er blevet bogført i strid med artikel 220, stk. 2.

Der indrømmes hverken godtgørelse eller fritagelse, hvis de omstændigheder, hvorpå betalingen eller bogføringen af et ikke-skyldigt beløb bygger, skyldes urigtigheder fra debitors side.

2. Godtgørelse af eller fritagelse for import- eller eksportafgifter indrømmes, hvis der fremsættes anmodning herom over for det pågældende toldsted inden tre år regnet fra datoen for underretning af debitor om de pågældende afgifter.

Denne frist forlænges, hvis debitor godtgør, at han har været forhindret i at indgive anmodning herom inden for den nævnte frist som følge af hændelige omstændigheder eller force majeure.

Toldmyndighederne yder af egen drift godtgørelse eller fritagelse, når de selv inden for samme frist konstaterer, at der er tale om en af de i stk. 1[,] første og andet afsnit, beskrevne situationer.«

8 I henhold til den nævnte kodeks' artikel 253, stk. 2, fandt denne anvendelse fra den 1. januar 1994.

9 Kodeksen blev ophævet ved artikel 186 i Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 450/2008 af 23. april 2008 om EF-toldkodeksen (moderniseret toldkodeks) (EUT 2008, L 145, s. 1), der selv blev ophævet ved artikel 286 i Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 952/2013 af 9. oktober 2013 om EU-toldkodeksen (EUT 2013, L 269, s. 1, berigtiget i EUT 2016, L 267, s. 2).

Tvisten i hovedsagen og de præjudicielle spørgsmål

10 I perioden mellem 1988 og 1991 indførte andorranske selskaber via selskabet Ysal, som er en toldspeditør med hjemsted i Frankrig, varer, der navnlig hidrørte fra tredjelande, i Andorra. Disse indførsler gav anledning til betaling af toldafgifter i Frankrig. På daværende tidspunkt krævede de franske toldmyndigheder nemlig, at de varer, der hidrørte fra tredjelande, og som var bestemt til Andorra, skulle overgå til fri omsætning, når de passerede gennem fransk område.

11 Den 23. januar 1991 offentliggjorde Europa-Kommissionen begrundet udtalelse KOM(90) 2042 endelig, hvorved den dels konstaterede, at Den Franske Republik med fastsættelsen af et sådant krav om overgang til fri omsætning havde tilsidesat sine forpligtelser i henhold til visse EU-retlige bestemmelser, dels opfordrede denne medlemsstat til at træffe de nødvendige foranstaltninger for at efterkomme denne begrundede udtalelse inden for en frist på 30 dage.

12 Det fremgår af de for Domstolen fremlagte sagsakter, at de franske myndigheder den 27. marts 1991 meddelte Kommissionen, at de havde besluttet at imødekomme Kommissionens anmodning ved at afskaffe det nævnte krav om overgang til fri omsætning, hvilket de gjorde gennem en bekendtgørelse til importører og eksportører, der blev udstedt af ministère de l'Économie, des Finances et du Budget (økonomi-, finans- og budgetministeriet, Frankrig), og som blev offentliggjort i *Journal officiel de la République française* den 6. juni 1991.

13 Den 20. maj 2008 anlagde Ysal sag mod den franske toldforvaltning ved en fransk førsteinstansret med påstand om godtgørelse af de toldafgifter, som denne forvaltning havde opkrævet uretmæssigt i perioden mellem 1988 og 1991 for indførsler af varer, der hidrørte fra tredjelande, og som var bestemt til Andorra (herefter »de omhandlede toldafgifter«).

14 Ved dom af 15. juni 2010 afviste den nævnte førsteinstansret Ysals søgsmål på grund af manglende søgsmålskompetence og -interesse. Denne dom blev stadfæstet efter appel den 13. december 2011.

15 Ved dom af 21. januar 2014 forkastede Cour de cassation (kassationsdomstol, Frankrig) den kassationsappel, som Ysal havde iværksat til prøvelse af den nævnte appelafgørelse. Det fremgår af de for Domstolen fremlagte sagsakter, at Cour de cassation i den nævnte dom bl.a. fastslog, at de andorranske importører havde godtgjort Ysal de omhandlede toldafgifter, som sidstnævnte havde afregnet på deres vegne, og at det følgelig kun var disse importører, der havde søgsmålskompetence og -interesse.

16 Den 16. juli 2015 anlagde de nævnte importører, i hvis rettigheder Caves Andorranes og YX er indtrådt, sag mod den franske toldforvaltning ved tribunal de grande instance de Toulouse (retten i første instans i Toulouse, Frankrig) med påstand om betaling af et beløb svarende til de omhandlede toldafgifter, som denne forvaltning havde opkrævet uretmæssigt. Ved dom af 4. juli 2017 forkastede den nævnte retsinstans sagen.

17 Ved dom af 10. februar 2020 stadfæstede cour d'appel de Toulouse (appeldomstolen i Toulouse, Frankrig) den nævnte dom. Appeldomstolen fastslog i denne forbindelse, at den franske toldforvaltning – for at kunne yde godtgørelse af egen drift af de omhandlede toldafgifter på grundlag af artikel 2, stk. 2, i forordning nr. 1430/79 og EF-toldkodeksens artikel 236, stk. 2, tredje afsnit – skulle råde over de oplysninger, der var nødvendige for at fastslå såvel beløbet på de afgifter, der skulle godtgøres, som identiteten på hver enkelt skyldner uden at skulle foretage uforholdsmæssige undersøgelser.

18 Caves Andorranes og YX har iværksat appel til prøvelse af den nævnte dom ved Cour de cassation (kassationsdomstol), som er den forelæggende ret, og de har til støtte for appellen i det væsentlige gjort gældende, at cour d'appel de Toulouse (appeldomstolen i Toulouse) ved dom af 10. februar 2020 tilsidesatte artikel 2, stk. 2, i forordning nr. 1430/79. Den i denne bestemmelse fastsatte forpligtelse til at yde godtgørelse ex officio er alene betinget af overholdelsen af en frist på tre år regnet fra den dato, hvor toldafgifterne blev meddelt debitor. Derimod fastsætter den nævnte bestemmelse ikke, at toldmyndighederne skal råde over de oplysninger, der er nødvendige for at fastslå såvel beløbet på de afgifter, der skal godtgøres, som identiteten på hver enkelt skyldner. Cour d'appel de Toulouse føjede således en betingelse til denne bestemmelse, som den ikke indeholder.

19 Den forelæggende ret har anført, at den franske toldforvaltning har gjort gældende, at den kun kan godtgøre de omhandlede toldafgifter af egen drift, såfremt den råder over alle de oplysninger, der sætter den i stand til at konstatere, at afgifterne er blevet opkrævet uretmæssigt, og at de skal tilbagebetales. Det kan ikke forlanges af denne forvaltning, at den foretager tilbundsgående undersøgelser for at fastlægge det nøjagtige afgiftsbeløb, der skal tilbagebetales til hver af de pågældende erhvervsdrivende.

20 Den forelæggende ret ønsker således oplyst, om artikel 2, stk. 2, i forordning nr. 1430/79 og EF-toldkodeksens artikel 236, stk. 2, skal fortolkes således, at den kompetente nationale myndighed kun er forpligtet til af egen drift at yde godtgørelse af uretmæssigt opkrævede toldafgifter, såfremt den til dette formål råder over alle de nødvendige oplysninger, og, i modsat fald, såfremt den ikke skal foretage uforholdsmæssige undersøgelser.

21 Ifølge den forelæggende ret opstår ligeledes spørgsmålet om, hvorvidt en national toldmyndigheds godtgørelse ex officio kan ydes efter en frist på tre år regnet fra den dato, hvor afgifterne blev meddelt debitor. I lyset af dom af 14. juni 2012, CIVAD (C-533/10, EU:C:2012:347) – hvori Domstolen i præmis 21 fastslog, at der i henhold til EF-toldkodeksens artikel 236, stk. 2, første afsnit, gælder en forældelsesfrist på tre år for godtgørelse af toldafgifter, som ikke er skyldige efter lovgivningen – ønsker den forelæggende ret oplyst, om artikel 2, stk. 2, i forordning nr. 1430/79 skal fortolkes således, at de kompetente myndigheder efter udløbet af denne frist ikke længere kan yde godtgørelse ex officio, heller ikke selv om det er godtgjort, at de inden for den nævnte frist har konstateret, at disse afgifter ikke var skyldige efter lovgivningen.

22 På denne baggrund har Cour de cassation (kassationsdomstol) besluttet at udsætte sagen og forelægge Domstolen følgende præjudicielle spørgsmål:

»1) Skal bestemmelserne i artikel 2, stk. 2, i [forordning nr. 1430/79], gentaget i [EF-toldkodeksens] artikel 236, stk. 2, tredje afsnit, [...] fortolkes således, at en toldmyndigheds godtgørelse af egen drift af opkrævet told er omfattet af en forældelsesfrist på tre år regnet fra den dato, på hvilken de pågældende afgiftsbeløb er bogført af den opkrævende myndighed, eller således at toldmyndigheden skal være i stand til inden tre år regnet fra afgiftspligtens indtræden at konstatere, at afgifterne ikke var skyldige?

2) Skal bestemmelserne i artikel 2, stk. 2, i [forordning nr. 1430/79], gentaget i [EF-toldkodeksens] artikel 236, stk. 2, tredje afsnit, [...] fortolkes således, at en toldmyndigheds godtgørelse af egen drift af opkrævet told er betinget af, at denne myndighed har kendskab til de berørte erhvervsdrivendes identitet og de beløb, der skal tilbagebetales til hver af disse, uden at den har pligt til at foretage tilbundsgående eller uforholdsmæssigt omfattende undersøgelser?«

Om de præjudicielle spørgsmål

23 Indledningsvis skal det bemærkes, at det – henset til det tidspunkt, hvor det hævdes, at retten til godtgørelse ex officio af de omhandlede toldafgifter opstod –udelukkende er bestemmelserne i forordning nr. 1430/79, der finder anvendelse på tvisten i hovedsagen.

24 Det skal derfor fastslås, at den forelæggende ret med sine to spørgsmål, som skal behandles samlet, nærmere bestemt ønsker oplyst, om artikel 2, stk. 2, tredje afsnit, i forordning nr. 1430/79 skal fortolkes således, at eksistensen af en national toldmyndigheds forpligtelse til ex officio at yde godtgørelse af toldafgifter er betinget af dels, at myndigheden inden udløbet af en frist på tre år regnet fra bogføringen af disse afgifter selv har konstateret, at afgifterne er blevet opkrævet uretmæssigt, dels at denne myndighed har kendskab til de berørte erhvervsdrivendes identitet og til det beløb, der skal tilbagebetales til hver af disse. I denne forbindelse ønsker den forelæggende ret oplyst, hvilke foranstaltninger den nævnte myndighed i givet fald skal træffe for at indhente sådanne oplysninger.

25 Af den nævnte forordnings artikel 2, stk. 1, følger bl.a., at godtgørelse af toldafgifter ydes, såfremt det over for de kompetente myndigheder godtgøres, at det bogførte afgiftsbeløb vedrører varer, for hvilke der ikke foreligger toldskyld, eller er højere end det beløb, som var skyldigt i henhold til lovgivningen.

26 Forordningens artikel 2, stk. 2, fastsætter to særskilte fremgangsmåder for at yde en sådan godtgørelse, nemlig enten efter anmodning eller ex officio (jf. i denne retning dom af 26.10.2017, Aqua Pro, C-407/16, EU:C:2017:817, præmis 41).

27 For det første ydes godtgørelsen i henhold til artikel 2, stk. 2, første afsnit, i forordning nr. 1430/79 således, såfremt der fremsættes anmodning herom over for det pågældende toldsted inden tre år fra den dato, på hvilken de pågældende afgiftsbeløb er bogført. For det andet fremgår det af denne forordnings artikel 2, stk. 2, tredje afsnit, at de kompetente myndigheder yder godtgørelse ex officio, såfremt de selv inden for denne frist konstaterer, at et af de i forordningens artikel 2, stk. 1, beskrevne tilfælde foreligger.

28 Henset til de situationer, der er beskrevet i artikel 2, stk. 1, i forordning nr. 1430/79, følger det heraf, at disse myndigheder ex officio yder godtgørelse af toldafgifter, når de inden for den nævnte frist selv konstaterer, at afgifterne er blevet opkrævet uretmæssigt, dvs. når det i overensstemmelse med denne forordnings artikel 2, stk. 1, over for disse myndigheder bl.a. er godtgjort, at det bogførte afgiftsbeløb vedrører varer, for hvilke der ikke foreligger toldskyld, eller er højere end det beløb, som var skyldigt i henhold til lovgivningen.

29 I denne henseende indfører den nævnte forordnings artikel 2, stk. 2, tredje afsnit – for så vidt som bestemmelsen kategorisk bestemmer, at de nationale toldmyndigheder »yder ex officio godtgørelse« – en godtgørelsesforpligtelse for disse myndigheder, uden at den pågældende importør behøver at anmode herom.

30 Eftersom udtrykket »inden for denne frist« i denne bestemmelse refererer til udsagnsordet »konstatere«, skal udtrykket forstås således, at for at denne godtgørelsesforpligtelse kan opstå, skal en sådan konstatering ske inden tre år fra den dato, på hvilken toldafgifterne er bogført. I henhold til artikel 1, stk. 2, litra e), i forordning nr. 1430/79 svarer denne dato til datoen for vedtagelsen af den administrative handling, ved hvilken dette afgiftsbeløb oprindeligt blev opgjort af de kompetente myndigheder.

31 En national toldmyndigheds forpligtelse til at godtgøre toldafgifter af egen drift skal derfor anses for at være betinget af, at myndigheden inden udløbet af en sådan frist på tre år regnet fra bogføringen af de pågældende toldafgifter selv har konstateret, at disse afgifter er blevet opkrævet uretmæssigt.

32 Den nævnte frist afgrænser således den periode, inden for hvilken de nationale toldmyndigheder, der selv har konstateret, at toldafgifter er blevet opkrævet uretmæssigt, er forpligtet til af egen drift at yde godtgørelse af disse afgifter. Derimod skal godtgørelsen – således som generaladvokaten i det væsentlige har anført i punkt 46-50 i forslaget til afgørelse – som sådan ikke nødvendigvis ydes inden for den nævnte frist, hvorfor den kan ydes efter fristens udløb.

33 For så vidt som toldafgifter pålægges for præcise beløb, der er fastsat af den nationale toldmyndighed på grundlag af toldangivelser indgivet på vegne af en bestemt person, indebærer denne myndigheds konstatering af, at sådanne afgifter er blevet opkrævet uretmæssigt, i øvrigt nødvendigvis en konstatering af, at en person, som denne myndighed har kendskab til, uretmæssigt har betalt et bestemt beløb, der ligeledes er denne myndighed bekendt. Det forholder sig følgelig således, at når den nationale toldmyndighed konstaterer, at toldafgifter er blevet opkrævet uretmæssigt og skal godtgøres, har den principielt kendskab til såvel identiteten af den person, hvortil den skal yde godtgørelsen, som det nøjagtige beløb, der skal godtgøres.

34 Den nævnte myndighed kan nemlig ikke påberåbe sig den omstændighed, at den ikke længere er i besiddelse af de toldangivelser, som de berørte personer har indgivet, eller de individuelle afgørelser, der er truffet over for dem, for at begrunde en eventuel undladelse af at godtgøre de pågældende de toldafgifter, som den inden for den i artikel 2, stk. 2, tredje afsnit, i forordning nr. 1430/79 fastsatte frist på tre år har konstateret er blevet opkrævet uretmæssigt, idet toldmyndighederne, så længe denne frist ikke er udløbet, er forpligtet til at opbevare de dokumenter og oplysninger, der kan være relevante for ydelsen af en eventuel godtgørelse af de opkrævede toldafgifter.

35 Disse betragtninger gælder også i det tilfælde, hvor den uretmæssige karakter af toldopkrævningen skyldes en fejl fra den nationale toldmyndigheds side med hensyn til muligheden for at opkræve toldafgifter af indførsler, der hidrører fra eller er bestemt til et bestemt tredjeland. En sådan fejl kan ganske vist vedrøre et stort antal erhvervsdrivende og individuelle afgørelser og følgelig kræve, at den pågældende medlemsstats toldmyndighed foretager kvantitativt mange undersøgelser med henblik på at identificere de personer, der har ret til godtgørelse. Det fremgår imidlertid af fast retspraksis, at en medlemsstats myndigheder ikke kan henholde sig til praktiske, administrative eller finansielle vanskeligheder for at begrunde manglende overholdelse af de forpligtelser, der følger af EU-retten (dom af 27.2.2020, Kommissionen mod Belgien (Regnskabsførere), C-384/18, EU:C:2020:124, præmis 58 og den deri nævnte retspraksis).

36 Det er korrekt, at den nationale toldmyndighed i visse tilfælde med henblik på at yde godtgørelse af toldafgifter, som den har konstateret er blevet opkrævet uretmæssigt, kan have behov for visse oplysninger, som den hverken er eller kunne have været i besiddelse af. Dette kan f.eks. være tilfældet med hensyn til identiteten på den eller de personer, der er indtrådt i stedet for den person, som har erlagt de afgifter, der skal godtgøres, eftersom godtgørelse af toldafgifter i henhold til artikel 15, stk. 1, i forordning nr. 1430/79 kun ydes til selve den person, som har erlagt disse afgifter, eller til personer, der er indtrådt i dennes rettigheder og pligter. Dette kan også være tilfældet med hensyn til oplysninger om en bankkonto, som godtgørelsen kan ydes på.

37 Denne omstændighed er imidlertid i givet fald ikke relevant med henblik på at fastslå, om der foreligger en godtgørelsesforpligtelse, eftersom en sådan forpligtelse opstår, så snart den nationale toldmyndighed på de i nærværende doms præmis 31 fastsatte betingelser konstaterer, at betalingen af toldafgifter var uretmæssig, men med henblik på at afgøre, om denne myndighed ved at være længe om eller ved at undlade at yde en sådan godtgørelse har tilsidesat sin forpligtelse til at handle af egen drift.

38 Konkret forholder det sig således, at når den nævnte toldmyndighed, uden selv at være skyld heri, ikke råder over de oplysninger, der er nødvendige for at yde godtgørelse af uretmæssigt opkrævede toldafgifter – såsom de oplysninger, der er nævnt i nærværende doms præmis 36 – skal den for at opfylde sin godtgørelsesforpligtelse i henhold til artikel 2, stk. 2, tredje afsnit, i forordning nr. 1430/79 træffe de foranstaltninger, som er nødvendige og passende for at indhente disse oplysninger. Sådanne foranstaltninger omfatter ganske vist ikke uforholdsmæssige undersøgelser, dvs. undersøgelser, der kræver anvendelse af menneskelige og materielle ressourcer, som ikke har nogen forbindelse med, hvad der med rimelighed kan forventes af en påpasselig forvaltning. En passiv holdning fra toldmyndighedens side under påskud af, at den ikke råder over de nævnte oplysninger, er imidlertid hverken forenelig med dens ovennævnte godtgørelsesforpligtelse eller med de krav, der følger af retten til god forvaltning, som udgør et almindeligt EU-retligt princip, der finder anvendelse på medlemsstaterne, når de gennemfører EU-retten (jf. i denne retning dom af 22.9.2022, Országos Idegenrendészeti Főigazgatóság m.fl., C-159/21, EU:C:2022:708, præmis 35 og den deri nævnte retspraksis).

39 I hovedsagen tilkommer det derfor den forelæggende ret at afgøre, om det kan lægges til grund, at de franske toldmyndigheder inden udløbet af en frist på tre år regnet fra bogføringen af de omhandlede toldafgifter selv havde konstateret, at disse var blevet opkrævet uretmæssigt. Med henblik på at vejlede den forelæggende ret ved denne bedømmelse kan Domstolen imidlertid forsyne denne retsinstans med alle de EU-retlige fortolkningselementer, der kan være nyttige for den (dom af 7.4.2022, Berlin Chemie A. Menarini, C-333/20, EU:C:2022:291, præmis 46 og den deri nævnte retspraksis).

40 I denne henseende fremgår det af de for Domstolen fremlagte sagsakter, at Kommissionen den 23. januar 1991 tilstillede Den Franske Republik en begrundet udtalelse, hvori den gjorde gældende, at den praksis, som bestod i at opkræve betaling af toldafgifter for varer, der hidrørte fra tredjelande, og som var bestemt til Andorra, var i strid med EU-retten. Ved skrivelse af 27. marts 1991 svarede de franske myndigheder Kommissionen, at de havde besluttet at imødekomme Kommissionens anmodning og under hensyntagen til bestemmelserne i en aftale indgået mellem Det Europæiske Økonomiske Fællesskab og dette tredjeland, som skulle træde i kraft den 1. juli 1991, at ændre ordningen for eksport af landbrugsprodukter til Andorra før tiden. Ved ministeriel bekendtgørelse af 6. juni 1991 bragte de franske myndigheder denne praksis til ophør for så vidt angår alle de varer, der hidrørte fra tredjelande, og som var bestemt til Andorra.

41 Såfremt den forelæggende ret måtte finde, at det af disse begivenheder kan udledes, at de franske toldmyndigheder implicit, men nødvendigvis har konstateret, at de toldafgifter, der blev opkrævet i forbindelse med indførslen af varer, der hidrørte fra tredjelande, og som var bestemt til Andorra, blev opkrævet ulovligt, eftersom en begrundet udtalelse udstedt af Kommissionen ikke i sig selv medfører nogen bindende retsvirkninger (jf. bl.a. dom af 29.9.1998, Kommissionen mod Tyskland, C-191/95, EU:C:1998:441, præmis 44), skal en sådan konstatering anses for at være foretaget af disse toldmyndigheder »selv«, således at disse myndigheder med henblik på at overholde artikel 2, stk. 2, tredje afsnit, i forordning nr. 1430/79 var forpligtet til ex officio at yde godtgørelse af de omhandlede toldafgifter, for så vidt som disse blev opkrævet i løbet af de tre år, der gik forud for denne konstatering.

42 Såfremt det viser sig, at de franske toldmyndigheder for at kunne yde godtgørelse af de omhandlede toldafgifter havde behov for supplerende oplysninger såsom de i nærværende doms præmis 36 anførte, som de ikke var og ikke kunne være i besiddelse af, skal den forelæggende ret – med henblik på at afgøre, om disse myndigheder med urette undlod at overholde den forpligtelse til at yde denne godtgørelse ex officio, som de har i henhold til nævnte artikel 2, stk. 2, tredje afsnit – undersøge, om myndighederne efter at have konstateret, at de omhandlede toldafgifter var blevet opkrævet ulovligt, efterfølgende traf foranstaltninger, der uden at være uforholdsmæssige var nødvendige og passende for at indhente disse oplysninger. I denne henseende skal det – med forbehold af den forelæggende rets efterprøvelse heraf – ikke desto mindre fastslås, at det ikke af de for Domstolen fremlagte sagsakter fremgår, at sådanne foranstaltninger er blevet truffet.

43 Henset til samtlige ovenstående betragtninger skal de forelagte spørgsmål besvares med, at artikel 2, stk. 2, tredje afsnit, i forordning nr. 1430/79 skal fortolkes således, at eksistensen af en national toldmyndigheds forpligtelse til ex officio at yde godtgørelse af toldafgifter er betinget af, at myndigheden inden udløbet af en frist på tre år regnet fra bogføringen af disse afgifter selv har konstateret, at afgifterne er blevet opkrævet uretmæssigt, idet en sådan konstatering indebærer, at denne myndighed har kendskab til identiteten på de personer, som har erlagt afgifterne, og til det beløb, der skal tilbagebetales til hver af disse. Når den nævnte myndighed hverken råder eller kunne have rådet over alle de oplysninger, der er nødvendige for at yde en sådan godtgørelse til den person, som har erlagt de uretmæssigt opkrævede toldafgifter, eller til de personer, der er indtrådt i denne persons rettigheder og pligter, tilkommer det denne myndighed for at opfylde sin godtgørelsesforpligtelse at træffe de foranstaltninger, som uden at være uforholdsmæssige er nødvendige og passende med henblik på at indhente disse oplysninger og yde godtgørelsen.

Sagsomkostninger

44 Da sagens behandling i forhold til hovedsagens parter udgør et led i den sag, der verserer for den forelæggende ret, tilkommer det denne at træffe afgørelse om sagsomkostningerne. Bortset fra nævnte parters udgifter kan de udgifter, som er afholdt i forbindelse med afgivelse af indlæg for Domstolen, ikke erstattes.

På grundlag af disse præmisser kender Domstolen (Femte Afdeling) for ret:

Artikel 2, stk. 2, tredje afsnit, i Rådets forordning (EØF) nr. 1430/79 af 2. juli 1979 om godtgørelse af eller fritagelse for import- eller eksportafgifter, som ændret ved Rådets forordning (EØF) nr. 3069/86 af 7. oktober 1986,

skal fortolkes således, at

eksistensen af en national toldmyndigheds forpligtelse til ex officio at yde godtgørelse af toldafgifter er betinget af, at myndigheden inden udløbet af en frist på tre år regnet fra bogføringen af disse afgifter selv har konstateret, at afgifterne er blevet opkrævet uretmæssigt, idet en sådan konstatering indebærer, at denne myndighed har kendskab til identiteten på de personer, som har erlagt afgifterne, og til det beløb, der skal tilbagebetales til hver af disse. Når den nævnte myndighed hverken råder eller kunne have rådet over alle de oplysninger, der er nødvendige for at yde en sådan godtgørelse til den person, som har erlagt de uretmæssigt opkrævede toldafgifter, eller til de personer, der er indtrådt i denne persons rettigheder og pligter, tilkommer det denne myndighed for at opfylde sin godtgørelsesforpligtelse at træffe de foranstaltninger, som uden at være uforholdsmæssige er nødvendige og passende med henblik på at indhente disse oplysninger og yde godtgørelsen.

Underskrifter